

Verksamhets- och ekonomiplan 2026–2028

Mellersta Österbottens välfärdsområdesstyrelse 01.12.2025 § 269
2525/00.02.00/2025

Beredningen

ekonomidirektör Helinä Saarela

Lagstiftningen gällande verksamhets- och ekonomiplaneringen

Enligt 115 § i lagen om välfärdsområden ska välfärdsområdesfullmäktige före utgången av varje år godkänna en budget för välfärdsområdet för det följande kalenderåret. I samband med att budgeten godkänns ska välfärdsområdesfullmäktige godkänna en ekonomiplan för minst tre år. Budgetåret är ekonomiplaneperiodens första år.

Enligt 115 § i lagen om välfärdsområden ska ekonomiplanen upprättas så att den är i balans eller uppvisar ett överskott senast vid utgången av det andra året efter budgetåret. Enligt 115 § ska dessutom ett underskott i välfärdsområdets balansräkning täckas före utgången av den period som ekonomiplanen gäller. I Mellersta Österbotten innebär detta att underskottet ska vara täckt före utgången av 2026.

Som kompletterande material finns Mellersta Österbottens välfärdsområde Soites verksamhets- och ekonomiplan för 2026–2028. Planen bär namnet *Rohkeasti uudistunut Soite* (Soite - modigt förnyat) eftersom år 2026 bär ett liknande namn i programmet Soite 2030 som verkställer Soites strategi.

Finansministeriet bereder en temporär ändring av lagen om välfärdsområden. I fråga om de områden som har balanserat sin ekonomi fullt ut och som inte samlar mer underskott år 2025, kan tidsfristen för täckning av underskottet förlängas, högst till slutet av 2028. Målet är att Regeringens proposition läggs fram för riksdagen under höstsessionen, och den temporära lagändringen skulle träda i kraft våren 2026.

Verksamhets- och ekonomiplan för 2026–2028 för Mellersta Österbottens välfärdsområde Soite

Välfärdsområdesstyrelsen har behandlat planeringsramen för budgeten 2026 vid sitt sammanträde i juni 2025 (16.6.2025 § 179) och i oktober 2025 (27.10.2025 § 233). Vid det senare sammanträdet preciserades att ramen är en budget som visar ett överskott på minst 5,2 miljoner euro. Beredning av budgeten har gjorts inom verksamhetsområdena enligt planeringsramen. Likaså har verksamhetsområdena berett verksamhetens tyngdpunkter och mål. Investeringarna har beretts som en del av uppdateringen av investeringsplanen för 2026–2029. Finansieringskalkylen omfattar planeringen av penningflöden med hänsyn till budgeten, investeringarna och amorteringarna.

Budgeten för år 2026 visar ett överskott på cirka 5,3 miljoner euro. Det ackumulerade underskottet i balansräkningen för åren 2023–2024 uppgår till 37,3 miljoner euro. Vid beräkningen av det ackumulerade underskottet har år 2025 beaktats med antagandet att resultatet blir 0 euro. Detta motsvarar den bokslutsprognos som lämnats till Statskontoret i augusti 2025, enligt vilken inget underskott skulle uppstå år 2025. Med beaktande av det resultat som är känt vid planeringstillfället för perioden januari–oktober 2025 +15,1 miljoner euro anses antagandet om ett nollresultat vara realistiskt.

Budgetöverskottet på +5,3 miljoner euro uppfyller inte kravet i 115 § i lagen om välfärdsområden, enligt vilket det ackumulerade underskottet ska vara täckt senast vid utgången av år 2026. Ett underskott på 32,1 miljoner euro återstår att täckas, vilket planeras att ske under ekonomiplansåren 2027–2028. Om välfärdsområdet försökte täcka det ackumulerade underskottet före utgången av år 2026, skulle tjänsterna inte kunna ordnas på det sätt som grundlagen och annan lagstiftning förutsätter. Därför föreslås för välfärdsområdesstyrelsen och för välfärdsområdesfullmäktige en budget 2026 och ekonomiplansåren 2027–2028, där det ackumulerade underskottet är täckt vid utgången av år 2028. Verksamhets- och ekonomiplanen för 2026–2028 har namnet *"Rohkeasti uudistunut Soite"* (Soite - modigt förnyat). Namnet beskriver Soites strategiska väg mot år 2030 och läget år 2026 som en del av denna väg.

Täckandet av det ackumulerade underskottet före utgången av år 2028 är i linje med det pågående förändringsprogrammet Soite 2030. Programmet främjar Soites strategiska mål som effektiviserar Soites verksamhet och samtidigt medför kostnadsbesparingar. Täckandet av det ackumulerade underskottet före utgången av år 2028 motsvarar också den planerade ändringen av lagen om välfärdsområden, som skulle möjliggöra täckning av underskotten före slutet av 2028.

Budgeten 2026 och ekonomiplansperioden 2027–2028:

MELLERSTA ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE (1000 €)	Ändrings- budget20 25	FÖRSLAG TILL BUDGET 26	EKONOMI- PLAN 2027	EKONOMI- PLAN 2028	Ändrings-% förslag till budget 26/budget 25
VERKSAMHETSINTÄKTER	185 469 €	179 394 €	171 370 €	177 412 €	-3,3 %
EXTERNA INTÄKTER	81 526 €	84 210 €	85 704 €	87 463 €	3,3 %
Försäljningsintäkter	41 091 €	46 827 €	47 764 €	48 719 €	14,0 %
Avgiftsintäkter	25 573 €	25 498 €	26 135 €	26 789 €	-0,3 %
Understöd och bidrag	7 522 €	4 535 €	4 308 €	4 308 €	-39,7 %
Övriga verksamhetsintäkter	7 341 €	7 350 €	7 497 €	7 647 €	0,1 %
INTERNA INTÄKTER	103 943 €	95 184 €	85 665 €	89 949 €	-8,4 %
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK		44 €			
VERKSAMHETSKOSTNADER	-513 359 €	-506 994 €	-500 646 €	-514 041 €	-1,2 %
EXTERNA KOSTNADER	-409 416 €	-411 810 €	-414 981 €	-424 092 €	0,6 %
Personalkostnader	-229 753 €	-234 729 €	-234 729 €	-240 597 €	2,2 %
Köp av tjänster	-125 721 €	-122 857 €	-125 314 €	-127 820 €	-2,3 %
Material, förnödenheter och varor	-31 643 €	-31 352 €	-31 979 €	-32 619 €	-0,9 %
Bidrag	-6 660 €	-7 019 €	-7 264 €	-7 518 €	5,4 %
Övriga verksamhetskostnader	-15 639 €	-15 854 €	-15 695 €	-15 538 €	1,4 %
INTERNA KOSTNADER	-103 943 €	-95 184 €	-85 665 €	-89 949 €	-8,4 %
VERKSAMHETSBIDRAG	-327 890 €	-327 556 €	-329 277 €	-336 630 €	-0,1 %
Statlig finansiering	333 089 €	343 136 €	357 000 €	369 000 €	3,0 %
Finansiella intäkter och kostnader	-1 999 €	-1 800 €	-2 300 €	-2 500 €	-9,9 %
ÅRSBIDRAG	3 200 €	13 781 €	25 423 €	29 870 €	330,7 %
Avskrivningar och nedskrivningar	-10 300 €	-8 500 €	-9 300 €	-11 000 €	-17,5 %
Extraordinära intäkter och kostnader					
Bokslutsdispositioner					
Räkenskapsperiodens överskott / underskott	-7 100 €	5 281 €	16 123 €	18 870 €	
Bokslutsprognos år 2025	0 €				
Kumulativa resultatet 2026–2028		5 281 €	21 404 €	40 274 €	
Kumulativa resultatet 2023–2028	-37 300 €	-32 019 €	-15 896 €	2 974 €	

Det föreslås att de följande målen är bindande mål år 2025:

Bindande mål	Målnivå
Resultatet från resultaträkningen, Soite sammanlagt	+5 281 000 miljoner euro
Verksamhetsområdenas verksamhetsbidrag (verksamhetsbidrag = externa intäkter - externa kostnader)	Social- och hälsocentralen: -83 698 969 € Sjukhus- och akuttjänster: -127 410 736 € Tjänster för äldre och funktionshinderservice: -114 088 072 € Räddningsväsendet: -9 092 996 € Koncerttjänster: +5 697 353 € Organiseringstjänster: -762 244 €
Sammanlagda mängden investeringar	28 129 913 miljoner euro
Maximala mängden lån som upptas för investeringar (investeringar som ingår i fullmakten att uppta lån år 2023)	24 300 000 miljoner euro
Målen och mätarna	Soite sammanlagt: strategiska målen och mätarna Verksamhetsområden: verksamhetsmålen och mätarna

Bilaga Verksamhets- och ekonomiplanen 2026–2028 *”Rohkeasti uudistunut Soite” (Soite - modigt förnyat)*

Förslag till beslut

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar föreslå för välfärdsområdesfullmäktige att den:

1. godkänner verksamhets- och ekonomiplanen "Rohkeasti uudistunut Soite" (Soite - modigt förnyat) för åren 2026-2028 såsom den är i bilagan,
2. godkänner de bindande målen för år 2026 som ingår i verksamhets- och ekonomiplanen 2026-2028 "Rohkeasti uudistunut Soite":
 - Resultat +5 281 000 euro
 - Verksamhetsområdenas verksamhetsbidrag: Tjänster för äldre och funktionshindersservice -114 088 072 euro, Sjukhus- och akuttjänster -127 410 736 euro, Social- och hälsocentralen -83 698 969, Räddningsväsendet -9 092 996 euro, Organiseringstjänster -762 244 euro och Koncerttjänster +5 697 353 euro
 - Investeringar sammanlagt 28 129 913 euro
 - Maximala mängden budgetlån som ingår i finansieringsanalysen 24 300 000 euro
 - Mätare som gör Soites strategiska mål konkreta
 - Tyngdpunkterna i och målen för verksamheten som verksamhetsområdena har planerat.

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar dessutom befullmäktiga ekonomidirektören att göra korrigeringar och kompletteringar av teknisk karaktär i verksamhets- och ekonomiplanen ända tills välfärdsområdesfullmäktige behandlar den.

Beslut

Välfärdsområdesdirektören kompletterade sitt förslag till beslut med följande tillägg vid sammanträdet:

Vid punkt 2.5 på sidan 12 i (finskspråkig) verksamhets- och ekonomiplanen läggs till Mellersta Finlands välfärdsområde: "Yhteys lähimaakuntiin on luontainen ja tiivis, jonka seurauksena alueemme palveluja käytävät niin Pohjois-Pohjanmaan, Pohjanmaan kuin Keski-Suomen hyvinvointialueen asukkaat." (Förbindelsen till de närliggande landskapen är naturlig och tät, vilket gör att invånare från såväl Norra Österbotten, Österbotten som Mellersta Finlands välfärdsområde använder våra tjänster.)

I avsnittet som gäller Social- och hälsocentralens verksamhetsområde (Taulukko 4: Toiminnalliset tavoitteet, Sote-keskus) (Tabell 4: Målen för verksamheten, Social- och hälsocentralen) läggs till "liikunta- ja toimintakykyresepti otetaan käyttöön sote-keskuksen palveluissa" (motions- och funktionsförmågereceptet tas i bruk i Social- och hälsocentralens tjänster).

På sidan 27 i verksamhets- och ekonomiplanen kompletteras (Taulukko 6: Toiminnalliset tavoitteet, Sairaala- ja akuuttipalvelut) (Tabell 6: Målen för verksamheten, Sjukhus- och akuttjänster) vid sidan om kommun- och organisationsaktörer också företag enligt det följande: "Yhteistyön ja vaikuttavien käytänteiden ylläpitäminen kunta- ja järjestötoimijoiden sekä yritysten kanssa." (Upprätthållande av samarbete och verkningsfull praxis med kommun- och organisationsaktörer och företag).

På sidan 27 i verksamhets- och ekonomiplanen (Taulukko 6:

Toiminnalliset tavoitteet, Sairaala- ja akuuttipalvelut) (Tabell 6: Målen för verksamheten, Sjukhus- och akuttjänster) ändras "Lonkkamurtumaketjun tehokkaampi hyödyntäminen" (Effektivare utnyttjande av kedjan gällande höftfrakturer) till "Lonkkamurtumahoitoketjun tehokkaampi hyödyntäminen" (Effektivare utnyttjande av vårdkedjan gällande höftfrakturer).

Välfärdsområdesstyrelsen godkände enhälligt de ovannämnda tilläggen som välfärdsområdesdirektören lade fram vid sammanträdet.

Ledamot Hanna-Lea Ahlskog föreslog att fullmäktigegrupperna inte beviljas bidrag och att resultatet förbättras då med 200 500 euro. Ledamöterna Anna Nurmi-Lehto och Pia Sillanpää understödde Ahlskogs förslag.

Det hölls en förhandlingspaus kl. 12:20 - 12:23.

Ledamot Magnus Björkgren föreslog att det betalas 100 250 euro gruppbidrag till fullmäktigegrupperna och att resultatet förbättras då i motsvarande grad. Ledamot Sakari Telimaa understödde Björkgrens förslag.

Det hölls en förhandlingspaus kl. 12:31-12:35.

Eftersom det lagts fram understödda förslag som avviker från det ursprungliga förslaget var man tvungen att godkänna omröstningsordningen och förrätta omröstning. Ordförande föreslog att det först röstas mellan Ahlskogs och Björkgrens förslag och att det förslag som vinner ställs mot det ursprungliga förslaget. Välfärdsområdesstyrelsen godkände den föreslagna omröstningsordningen.

Som omröstningsförfarande godkändes namnupprop så att de som understöder Ahlskogs förslag i omröstningen röstar JA och de som understöder Björkgrens förslag röstar NEJ. I omröstningen röstade 3 personer JA (ledamöterna Ahlskog, Nurmi-Lehto och Sillanpää), 4 personer NEJ (ledamöterna Björkgren, Huuki, Innanen och Telimaa) och 4 personer röstade blankt (ledamöterna Haukilahti, Pajunpää, Urpilainen och Tiala). Björkgrens förslag blev det slutliga motförslaget för det ursprungliga förslaget i enlighet med röstningsresultatet. Listan över hur det röstades finns som bilaga till protokollet.

Björkgrens förslag och det ursprungliga förslaget ställdes sedan mot varandra. Som omröstningsförfarande godkändes namnupprop så att de som understöder Björkgrens förslag i omröstningen röstar NEJ och de som understöder det ursprungliga förslaget röstar JA. I omröstningen röstade 5 personer JA (ledamöterna Haukilahti, Innanen, Pajunpää, Urpilainen och Tiala) och 6 personer röstade NEJ (ledamöterna Ahlskog, Björkgren, Huuki, Nurmi-Lehto, Sillanpää och Telimaa). Välfärdsområdesstyrelsen beslutade i ärendet i enlighet med Björkgrens förslag i enlighet med röstningsresultatet. Listan över hur det röstades finns som bilaga till protokollet.

Hanna-Lea Ahlskog och Pia Sillanpää anmälde avvikande mening. Ahlskogs och Sillanpääs skriftliga motivering finns som bilaga.

Välfärdsområdesstyrelsen beslutade föreslå för välfärdsområdesfullmäktige att den:

1. godkänner verksamhets- och ekonomiplanen "Rohkeasti uudistunut Soite" (Soite - modigt förnyat) för åren 2026-2028 såsom den är i bilagan,

2. godkänner de bindande målen för år 2026 som ingår i verksamhets- och ekonomiplanen 2026-2028 "Rohkeasti uudistunut Soite":

- Resultat +5 381 000 euro

- Verksamhetsområdenas verksamhetsbidrag: Tjänster för äldre och funktionshindervisning -114 055 883 euro, Sjukhus- och akuttjänster -127 478 892 euro, Social- och hälsocentralen -83 565 313 euro, Räddningsväsendet -9 090 785 euro, Organiseringstjänster -762 060 euro och Koncerttjänster +5 697 517 euro

- Investeringar sammanlagt 28 129 913 euro

- Maximala mängden budgetlån som ingår i finansieringsanalysen 24 300 000 euro

- Mätare som gör Soites strategiska mål konkreta

- Tyngdpunkterna i och målen för verksamheten som verksamhetsområdena har planerat.

Välfärdsområdesstyrelsen beslutade dessutom befullmäktiga ekonomidirektören att göra korrigeringar och kompletteringar av teknisk karaktär i verksamhets- och ekonomiplanen ända tills välfärdsområdesfullmäktige behandlar den.

Ant. välfärdsområdesfullmäktiges ordförande Kristiina Teerikangas lämnade sammanträdet kl. 12.42 efter att denna paragraf hade behandlats.